

ВА 314

ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ

Приета: Прот. № 15/23.06.2016г.

Лектор: Проф. д-р Сава Христов Димов

АНОТАЦИЯ

Дисциплината дава обобщаващи знания, обхващащи курса бакалавърски програми за специалност "Финанси". Тя акцентира на ролята и механизмите на функциониране на финансовите пазари в процеса на присъединяване на България към Европейския съюз, глобализацията на световното стопанство и процесите на адаптация на българските финансови структури към световните финансови предизвикателства. В структурно отношение тя изучава международните и националните финансови пазари, валутните пазари, паричните и кредитните пазари, пазара на ценни книжа, дериватните финансови пазари, пазарите на злато и сребро, както и капиталовия пазар в България.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ИЗХОДНИ УЧЕБНИ РЕЗУЛТАТИ

Основна цел на дисциплината е да формира основни знания за функционирането на световните финансови пазари и адаптацията на националния финансов пазар към европейските и световни финансови механизми. По-конкретно, студентите трябва да получат знания за:

- международните и националните финансови пазари;
- механизмите на функциониране на валутните пазари;
- фундаменталния и техническия подход към прогнозиране на валутните пазари;
- пазара на ценни книжа;
- паричния, кредитния и дълговия пазар;
- борсовия и извън борсовия финансов пазар;
- деривативните пазара на финансови инструменти;
- международните пазари на благородни метали.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината е обобщаваща и в този контекст студентите трябва предварително да са слушали лекциите по теория на парите и кредита, публични и корпоративни финанси, банки и банково дело и други икономически дисциплини.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение				задочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	общ
Финанси	Задължителна	6	40	20		60	30		30	
Счетоводство и контрол	Избираема	6	40	20		60	30		30	

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

Тема 1. Възникване и роля на финансовите пазари.

Възникване на организиранията финансови пазари. Основни функции. Структура на финансовите пазари. Тенденция към разширяване на финансовите пазари. Движещи сили на финансовите пазари. Предимства на предпочитаните финансови пазари.

Тема 2. Национални и международни финансови пазари.

Обхват на финансовите пазари. Проблеми при функциониране на националния финансов пазар. Тенденции на развитие на международните финансови пазари. Мотиви за инвестиране на международните финансови пазари. Финансовите пазари в условията на глобализация.

Тема 3. Валутни пазари.

Същност на валутните пазари. Валутната търговия като значителна част от финансовата дейност. Значение и характеристика на следвоенната валутна система. Реформи във валутната система. Съвременен състояние и нови тенденции в световната валутна система.

Тема 4. Структура на валутните пазари.

Пазар на сделки "spot". Пазар на фючърсни сделки. Пазар на валутни опции. Пазар на валутни деривативи. Лица, вземащи участие в дейността на валутните пазари.

Тема 5. Междубанков валутен пазар FOREX.

История и основни моменти в развитие на пазара FOREX (Foreign Exchange Market). Часови търговски сесии. Зеландия и Австралия. Токио като крупен финансов център. Финансовите пазари в Хонг-Конг и Сингапур. Европейска търговска сесия. Лондон като най-големия финансов център в света. Ню-йоркската фондова борса. Причини, които карат трейдерите от цял свят да избират FOREX.com.

Тема 6. Системи на валутна търговия.

Търговия чрез брокери. Директен дилинг. Дилингови системи. Съгласувачи се системи. Предимства и недостатъци, които карат трейдерите да избират една или друга система за търговия.

Тема 7. Трейдинг с FOREX.com

Характеристика и особености на трейдинга с FOREX. Професионални търговски платформи: FOREXTrader, FOREXTrader.web и FOREXTrader.wireless. FOREX графики.

Тема 8. Търговски операции в режим on-line.

Търгувани двойки валути. Цени, използвани от FOREX. Спред. Типове поръчки. Изпълнение на поръчките. Margin trading. Условия за откриване на стандартни и мини сметки. Търговски операции на FOREX. Хеджиране, спекулативни операции и арбитраж.

Тема 9. Фундаментален подход към прогнозирането на валутните курсове.

Икономически фактори. Политически фактори. Настроение на пазара. Дневен, седмичен, месечен и тримесечен фундаментален анализ на FOREX. UBC, Commerzbank - G7, HSBC, Rabobank, Wachovia, Scotia Bank, BNP Paribas.

Тема 10. Технически анализ на валутния пазар.

Основополагащи принципи на построение на техническия анализ. Теория на Дау. Видове графики и трендове на движение на цените. Линии на тренда. Съпротива и подкрепа. Числа на Фибоначи. Коридори на Болинджер. Вълни на Елиът. Поемане на позиции.

Тема 11. Паричен и кредитен пазар

Същност и обхват на паричния пазар. Пазар на ДЦК, Брейди, Еврооблигации, ЗУНК, общински и корпоративни облигации. Развитие на кредитния пазар. Видове кредити и лихви. Кредит и рефинансиране. Роля и значение на паричния и кредитния пазар.

Тема 12. Пазар на ценни книжа.

Концепции за обособяването на пазара на ценни книжа. Видове пазари на ценни книжа. Обхват на пазара на ценни книжа. Първичен и вторичен пазар. Пазар на акции и облигации. Значение на пазара на ценни книжа за развитието на финансовите пазари.

Тема 13. Първичен пазар на ценни книжа.

Обща характеристика. Видове ценни книжа. Основни емитенти на ценни книжа. Емитиране и пласиране на фирмени и банкови ценни книжа. Поемане и заплащане на класирани поръчки на ценни книжа. Емитиране и пласиране на ДЦК.

Тема 14. Вторичен пазар на ценни книжа.

Обща характеристика. Същност и видове фондови борси. Фондовата борса като елитен, организиран пазар на ценни книжа. Обхват и сегменти на борсовия пазар. Значение и роля на организираните финансови пазари.

Тема 15. Извънборсов финансов пазар.

Конкуренция на извънборсовия финансов пазар (Over the Counter Market). Нови тенденции в развитието на извънборсовия пазар. Web-сайтове за извънборсово търгуване на опции по Интернет. Значение и роля на извънборсовия пазар.

Тема 16. Пазари на акции.

Възникване на акциите и привличане на капитали. Видове акции. Обикновени акции. Преференциални акции. Конвертируеми преференциални акции. Варанти. Емитиране, частно предлагане на акции и вторично предлагане на акции. Фактори, даващи отражение върху курсовете на акциите. Ефективност на пазара.

Тема 17. Пазари на облигации.

Същност и основни характеристики на пазара на облигациите. Причини за емитиране на облигациите. Емитенти. Облигационни фючърси. Водещи международни пазари. Видове облигации. Ползи от инвестирането в облигации.

Тема 18. Пазари на форуърди и фючърси.

Основни характеристики на пазара на форуърди и фючърси. Маржови изисквания. Механизъм за търговия. Евродоларови фючърсни контракти. Лихвени фючърсни контракти с определен базов инструмент. Индексни форуърдни и фючърсни контракти. Присъствие на световните борсови центрове.

Тема 19. Опционни пазари.

Пазари на борсово и извънборсово търгувани опции. Пазари на индексни, валутни и лихвени опции. Пазари на синтетични и екзотични опции. Роля и значение на организираната борсова търговия с опции.

Тема 20. Суапови пазари.

Суаповите пазари като система от транзакции. Еволюция на лихвено-валутните суапи. Ликвидност на видовете суапови пазари. Роля и значение за управление на финансовия риск.

Тема 21. Спот пазар на злато и сребро.

Същност и основни характеристики на спот пазара на ценен метал. "Златни" и "сребърни" котировки. Спред и маржин. Максимално количество сделки с автоматично изпълнение. Приложение на модул за търговия с BenchMark Trader. Опции върху злато и сребро.

Тема 22. Капиталовият пазар в България.

История на капиталовия пазар и българска фондова борса. Роля на държавата. Етапи в развитието на търговията, институциите и нормативната уредба. Българска фондова борса. Регулативна база. Организация на търговията. Търговски сесии. Индекси SOFIX и BG40. Проблеми и перспективи за развитие на капиталовия пазар в България.

Тема 23. Електронен пазар на финансово производни инструменти в България.

Световните тенденции на финансовите пазари и българския пазар. Обхват на пазара в България. Лицензирани борсови посредници. Професионални финансови платформи и инструменти за търговия. Проблеми и перспективи на функциониране.

Тема 24. Значение на финансовите пазари за глобализация на икономиката.

Глобализация и финансови пазари. Търсене на нови ценностни измерители. Международните финансови пазари и новия международен финансов ред. Предизвикателства към българския финансов пазар.

ПЛАНИРАНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ И МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

класическо четене на лекции, присъствени занятия, електронни ресурси в Moodle; преподаване чрез използване на електронни платформи

КУРСОВА ЗАДАЧА

Предлага се списък от индивидуални курсови задачи или проект за всеки студент, които се разработват през семестъра. Защитата се провежда в края на семестъра.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Работа на всеки студент през семестъра се оценява с текуща оценка. Тя се получава от полагането на два теста - единият в средата, а другият - в края на семестъра. При формирането на тази оценка се има предвид и резултатите от разработената курсова задача или проект. Семестриалният изпит е писмен изпитен тест. Освобождаването от него се допуска само с много добра и отлична оценка получена от двата теста, защитавана курсова задачи или проект и участие в студентската научна сесия. При формирането на крайната оценка освен резултатите от семестриалния изпит се има предвид и текущата оценка.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

- 1) Алън Грийнспан. ЕПОХА НА ТУРБОЛЕНТНОСТ. Приключения в един нов свят. Изд. „ОБСИДИАН“, С., 2008
- 2) Арчър, М. Как да започнем да търгуваме на валутните пазари. Изд. „Сиела Норма АД“, С., 2015
- 3) Асенова, М., Ст. Бъкличаров и М. Врачовска. Финансови пазари. Издателство „Авангард принт“, Русе, 2008
- 4) Дарскувиене, В. ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ. Витаутас Магнум Университет. Каунас, Литва, 2010
- 5) Димов, С. Съвременни измерения на международните финансови пазари. Издателство „ ЕКС-ПРЕС“, Габрово, 2016
- 6) Минев, Св. Стратегии за търгуване на финансовите пазари. Изд. “СIELA”, С., 2006
- 7) Сорос, Джордж. Новата парадигма на финансовите пазари. Кредитната криза на 2008 година и какво означава тя. Изд. „Сиела“, С., 2008
- 8) Стоименов, М. МЕЖДУНАРОДНИ ФИНАНСИ. Издателство „Тракия-М“, С., 2011
- 9) Тодев, Р. Тайните на японските candlestick формации. Стратегии за търговия на валутния пазар Форекс. Изд. „Макрос“, С., 2006
- 10) Касабова, К. Правни аспекти на финансовите инструменти. ИК „Труд и право“, С., 2007
- 11) Эскиндарова, М. А. и Е. А. Звоновой. Международный финансовый рынок: учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры. Академический курс. Издательство „Юрайт“, М. 2017
- 12) Вахрушин, Ив. Вл. Рынок ценных бумаг КНР: состояния, развития, перспективы. Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук. Специальности: 08.00.10 - Финансы, денежное обращение и кредит; 08.00.14 - Мировая экономика. Электронная библиотека Миркина. М., 2016
- 13) Климачев, В. Вл. Международные финансовые центры в глобальной финансовой системе. ДИСЕРТАЦИЯ. Специальность 08.00.14 – «Мировая экономика», М., 2011
- 14) Осик, Ю. И. Деглобализация мировой экономики как следствие ее финансиализации. INTERNATIONAL JOURNAL OF APPLIED AND FUNDAMENTAL RESEARCH. No1, 2014
- 15) Mishkin, Frederic S. Economics of Money, Banking, and Financial Markets Business School Edition plus MyEconLab Student Access Kit, 2/E, 2010, Prentice Hall, Kit/Package/ShrinkWrap, Published 07/14/2009
- 16) Moshenskyi, S. Between London and Paris. Published by Mindstir Media. Printed in USA. ISBN-13: 978-0-9964615-3-5, 2015

- 17) Fibonacci Analysis: Bloomberg Market Essentials: Technical Analysis (Bloomberg Financial) by Constance Brown (Kindle Edition - 18 May 2016)
- 18) Bollinger On Bollinger Bands - The Seminar, The Essentials. DVD I by John Bollinger, 2016
- 19) Bollinger On Bollinger Bands - The Seminar, Advanced Topics. DVD II John Bollinger, CFA, CMT, 2016
- 20) Vervoort, Sylvain. Capturing Profit with Technical Analysis: Hands-on Rules for Exploiting Candlestick, Indicator, and Money Management Techniques. by: Vervoort, Sylvain, 2009
- 21) Deutsche Borse Group: "From trading floor to electronic marketplace", Frankfurt/Main: 2009
- 22) The ELLIOTT WAVE lives on. //http://caldaro.wordpress.com/ (November 25, 2016)

ВА 314

ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ

Лектор: Проф. д-р Сава Христов Димов

1. Възникване и роля на финансовите пазари.

Възникване на организиранияте финансови пазари. Основни функции. Структура на финансовите пазари. Тенденция към разширяване на финансовите пазари. Движещи сили на финансовите пазари. Предимства на предпочитаните финансови пазари.

2. Национални и международни финансови пазари.

Обхват на финансовите пазари. Проблеми при функциониране на националния финансов пазар. Тенденции на развитие на международните финансови пазари. Мотиви за инвестиране на международните финансови пазари. Финансовите пазари в условията на глобализация.

3. Валутни пазари.

Същност на валутните пазари. Валутната търговия като значителна част от финансовата дейност. Значение и характеристика на следвоенната валутна система. Реформи във валутната система. Съвременно състояние и нови тенденции в световната валутна система.

4. Структура на валутните пазари.

Пазар на сделки "spot". Пазар на фючърсни сделки. Пазар на валутни опции. Пазар на валутни деривативи. Лица, вземащи участие в дейността на валутните пазари.

5. Междубанков валутен пазар FOREX.

История и основни моменти в развитие на пазара FOREX (Foreign Exchange Market). Часови търговски сесии. Зеландия и Австралия. Токио като крупен финансов център. Финансовите пазари в Хонг-Конг и Сингапур. Европейска търговска сесия. Лондон като най-големия финансов център в света. Ню-йоркската фондова борса. Причини, които карат трейдерите от цял свят да избират FOREX.com.

6. Системи на валутна търговия.

Търговия чрез брокери. Директен дилинг. Дилингови системи. Съгласуващи се системи. Предимства и недостатъци, които карат трейдерите да избират една или друга система за търговия.

7. Трейдинг с FOREX.com

Характеристика и особености на трейдинга с FOREX. Професионални търговски платформи: FOREXTrader, FOREXTrader.web и FOREXTrader.wireless. FOREX графики.

8. Търговски операции в режим on-line.

Търгувани двойки валути. Цени, използвани от FOREX. Спред. Типове поръчки. Изпълнение на поръчките. Margin trading. Условия за откриване на стандартни и мини сметки. Търговски операции на FOREX. Хеджиране, спекулативни операции и арбитраж.

9. Фундаментален подход към прогнозирането на валутните курсове.

Икономически фактори. Политически фактори. Настроение на пазара. Дневен, седмичен, месечен и тримесечен фундаментален анализ на FOREX. UBC, Commerzbank - G7, HSBC, Rabobank, Wachovia, Scotia Bank, BNP Paribas.

10. Технически анализ на валутния пазар.

Основополагащи принципи на построение на техническия анализ. Теория на Дау. Видове графики и трендове на движение на цените. Линии на тренда. Съпротива и подкрепа. Числа на Фибоначи. Коридори на Болинджер. Вълни на Елиът. Поемане на позиции.

11. Паричен и кредитен пазар.

Същност и обхват на паричния пазар. Пазар на ДЦК, Брейди, Еврооблигации, ЗУНК, общински и корпоративни облигации. Развитие на кредитния пазар. Видове кредити и лихви. Кредит и рефинансиране. Роля и значение на паричния и кредитния пазар.

12. Пазар на ценни книжа.

Концепции за обособяването на пазара на ценни книжа. Видове пазари на ценни книжа. Обхват на пазара на ценни книжа. Първичен и вторичен пазар. Пазар на акции и облигации. Значение на пазара на ценни книжа за развитието на финансовите пазари.

13. Първичен пазар на ценни книжа.

Обща характеристика. Видове ценни книжа. Основни емитенти на ценни книжа. Емитиране и пласиране на фирмени и банкови ценни книжа. Поемане и заплащане на класирани поръчки на ценни книжа. Емитиране и пласиране на ДЦК.

14. Вторичен пазар на ценни книжа.

Обща характеристика. Същност и видове фондови борси. Фондовата борса като елитен, организиран пазар на ценни книжа. Обхват и сегменти на борсовия пазар. Значение и роля на организираните финансови пазари.

15. Извънборсов финансов пазар.

Конкуренция на извънборсовия финансов пазар (Over the Counter Market). Нови тенденции в развитието на извънборсовия пазар. Web-сайтове за извънборсово търгуване на опции по Интернет. Значение и роля на извънборсовия пазар.

16. Пазари на акции.

Възникване на акциите и привличане на капитали. Видове акции. Обикновени акции. Преференциални акции. Конвертируеми преференциални акции. Варанти. Емитиране, частно предлагане на акции и вторично предлагане на акции. Фактори, даващи отражение върху курсовете на акциите. Ефективност на пазара.

17. Пазари на облигации.

Същност и основни характеристики на пазара на облигациите. Причини за емитиране на облигациите. Емитенти. Облигационни фючърси. Водещи международни пазари. Видове облигации. Ползи от инвестирането в облигации.

18. Пазари на форуърди и фючърси.

Основни характеристики на пазара на форуърди и фючърси. Маржови изисквания. Механизъм за търговия. Евродоларови фючърсни контракти. Лихвени фючърсни контракти с определен базов инструмент. Индексни форуърдни и фючърсни контракти. Присъствие на световните борсови центрове.

19. Опционни пазари.

Пазари на борсово и извънборсово търгувани опции. Пазари на индексни, валутни и лихвени опции. Пазари на синтетични и екзотични опции. Роля и значение на организираната борсова търговия с опции.

20. Суапови пазари.

Суапите пазари като система от транзакции. Еволюция на лихвено-валутните суапи. Ликвидност на видовете суапови пазари. Роля и значение за управление на финансовия риск.

21. Спот пазар на злато и сребро.

Същност и основни характеристики на спот пазара на ценен метал. "Златни" и "сребърни" котировки. Спред и маржин. Максимално количество сделки с автоматично изпълнение. Приложение на модул за търговия с BenchMark Trader. Опции върху злато и сребро.

22. Капиталовият пазар в България.

История на капиталовия пазар и българска фондова борса. Роля на държавата. Етапи в развитието на търговията, институциите и нормативната уредба. Българска фондова борса. Регулативна база. Организация на търговията. Търговски сесии. Индекси SOFIX и BG40. Проблеми и перспективи за развитие на капиталовия пазар в България.

23. Електронен пазар на финансово производни инструменти в България.
Световните тенденции на финансовите пазари и българския пазар. Обхват на пазара в България. Лицензирани борсови посредници. Професионални финансови платформи и инструменти за търговия. Проблеми и перспективи на функциониране.

24. Значение на финансовите пазари за глобализация на икономиката.
Глобализация и финансови пазари. Търсене на нови ценностни измерители. Международните финансови пазари и новия международен финансов ред. Предизвикателства към българския финансов пазар.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

- 1) Алън Грийнспан. ЕПОХА НА ТУРБОЛЕНТНОСТ. Приключения в един нов свят. Изд. „ОБСИДИАН“, С., 2008
- 2) Арчър, М. Как да започнем да търгуваме на валутните пазари. Изд. „Сиела Норма АД“, С., 2015
- 3) Асенова, М., Ст. Бъкличаров и М. Врачовска. Финансови пазари. Издателство „Авангард принт“, Русе, 2008
- 4) Дарскувиене, В. ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ. Витаутас Магнум Университет. Каунас, Литва, 2010
- 5) Димов, С. Съвременни измерения на международните финансови пазари. Издателство „ ЕКС-ПРЕС“, Габрово, 2016
- 6) Минев, Св. Стратегии за търгуване на финансовите пазари. Изд. “СIELA”, С., 2006
- 7) Сорос, Джордж. Новата парадигма на финансовите пазари. Кредитната криза на 2008 година и какво означава тя. Изд. „Сиела“, С., 2008
- 8) Стоименов, М. МЕЖДУНАРОДНИ ФИНАНСИ. Издателство „Тракия-М“, С., 2011
- 9) Тодев, Р. Тайните на японските candlestick формации. Стратегии за търговия на валутния пазар Форекс. Изд. „Макрос“, С., 2006
- 10) Касабова, К. Правни аспекти на финансовите инструменти. ИК „Труд и право“, С., 2007
- 11) Эскиндарова, М. А. и Е. А. Звоновой. Международный финансовый рынок: учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры. Академический курс. Издательство „Юрайт“, М. 2017
- 12) Вахрушин, Ив. Вл. Рынок ценных бумаг КНР: состояния, развития, перспективы. Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук. Специальности: 08.00.10 - Финансы, денежное обращение и кредит; 08.00.14 - Мировая экономика. Электронная библиотека Миркина. М., 2016
- 13) Климачев, В. Вл. Международные финансовые центры в глобальной финансовой системе. ДИСЕРТАЦИЯ. Специальность 08.00.14 – «Мировая экономика», М., 2011
- 14) Осик, Ю. И. Деглобализация мировой эктономики как следствие ее финансиализации. INTERNATIONAL JOURNAL OF APPLIED AND FUNDAMENTAL RESEARCH. No1, 2014
- 15) Mishkin, Frederic S. Economics of Money, Banking, and Financial Markets Business School Edition plus MyEconLab Student Access Kit, 2/E, 2010, Prentice Hall, Kit/Package/ShrinkWrap, Published 07/14/2009
- 16) Moshenskyi, S. Between London and Paris. Published by Mindstir Media. Printed in USA. ISBN-13: 978-0-9964615-3-5, 2015
- 17) Fibonacci Analysis: Bloomberg Market Essentials: Technical Analysis (Bloomberg Financial) by Constance Brown (Kindle Edition - 18 May 2016)
- 18) Bollinger On Bollinger Bands - The Seminar, The Essentials. DVD I by John Bollinger, 2016
- 19) Bollinger On Bollinger Bands - The Seminar, Advanced Topics. DVD II John Bollinger, CFA, CMT, 2016

- 20) Vervoort, Sylvain. Capturing Profit with Technical Analysis: Hands-on Rules for Exploiting Candlestick, Indicator, and Money Management Techniques. by: Vervoort, Sylvain, 2009
- 21) Deutsche Borse Group: "From trading floor to electronic marketplace", Frankfurt/Main: 2009
- 22) The ELLIOTT WAVE lives on. //http://caldaro.wordpress.com/ (November 25, 2016)

FINANCIAL MARKETS

The discipline gives general knowledge for the course of the Bachelor programmes in the speciality Finance. It emphasizes on the role and the mechanisms for functioning at the financial markets in the process of accession of Bulgaria to the European Union, the globalization of the world economy and the process of adaptation of Bulgarian financial structures to the world-wide financial challenges. It studies the international and national financial markets, currency markets, the monetary and credit markets, the securities markets, the derivative financial markets, the markets of gold and silver, as well as the capital market in Bulgaria.